

BARSI HIRLAP.

Politikai hetilap. Megjelenik minden csütörtökön.

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félévre korona, egyes szám 20 fillér. Hirdetmények beiktatása jutányosan számítatik. A „Nyílt tér” sorának közlési díja 50 fillér.

Felelős szerkesztő és lapkiadótulajdonos:
Dr. TÖRÖK MÓR.

A lap szellemi részét illető kéziratok a szerkesztőség, hirdetések és pénzküldemények a kiadóhivatal czímére küldendők. Kéziratok nem adatnak vissza.

Népoktatási törvényjavaslat.

A képviselőház folyó hó 21-iki ülésén nevezetes esemény történt. Berzeviczy Albert dr. közoktatásügyi miniszter benyújtotta az új népoktatási törvényjavaslatot.

A politikai élet ma annyira összevissza van zavarva, az idegek annyira meg vannak erőltetve, hogy az u. n. központi politikai élet e más körülmények között bizonyára nagyobb föltűnést keltő javaslat fölötte, egyelőre napirendre tért. Mi azonban kissé távolabb esünk a központtól, a mi idegeink nincsenek annyira igénybe véve, mi tehát ne térjünk e javaslat fölötte napirendre, de méltassuk annyi figyelemre, — a mennyit valósággal megérdemel.

A népoktatás kérdése — sajnos — ugyanis vajmi ritkán szokott szönyegre kerülni s így kapva-kapunk az alkalmon, hogy a javaslat méltatásának kapcsán e vidék közönségének érdeklődését a tanügy kérdését illetőleg fokozzuk.

Még friss emlékezetünkben van a nemrég multban tartott népoktatási ankét, amelyen a közoktatásügyi miniszter elnöklete alatt a legkiválóbb tényezők vettek részt, hogy a készitendő javaslat tekintetében utmutatással, tanácsokkal szolgáljanak a miniszter urnak.

Ezekre nem kívánunk bővebben kiterjeszkedni, de a kész és a Ház asztalán levő javaslat közelebbi ismertetése alkalmával rá kellett mégis

utalnunk, mert a tanácskozások alkalmával két kiváló jelentőségű körülmény domborodott ki. Az egyik az, hogy a nemzetiségek szívesen ragaszkodnak az iskolákra gyakorolható befolyásukhoz s a másik, hogy a magyarországi tanítóknak hihetetlenül nagy számaránya még ma sem tud magyarul.

Az ankét adatai e szerint elszomorító bizonyítékokat szolgáltatottak arra nézve, hogy Berzeviczy Albertnek csakugyan első és halaszthatatlan kötelességévé vált a népoktatást gyökeresen reformálni.

Hogy a miniszter ur kötelességét teljesítette — ezért hazafias elismeréssel találkozott s igaz érdemeket szerzett vele magának arra, hogy a nemzeti törekvéseknek történetében — neve megörökíttessék.

A miniszter ur által elkészített törvénytervezet határozottan erős haladást jelent a nemzeti kultúra fejlesztésében. — És habár vannak olyanok is, akik azt állítják, hogy e javaslat a folyamatban levő parlamenti küzdelmek megfékezésére irányul, annál kevésbé csatlakozunk részünkről az ez irányt képviselők közzé, mert mi minden lépést, amely a nemzeti kultúra előbbrevitelét van hivatva biztosítani, oly lelkesedéssel, annyi hazafias örömmel fogadunk, hogy ennek a hatását ilyenféle gyanúsításokkal gyöngíteni nem engedhetjük. — Ahol a kormány a nemzeti törekvéseknek kifejlődését és érvényesülését akár közvetett, akár

közvetlen intézmények létesítése által fékezni, vagy megakadályozni törekszik, ott jogos és szükséges is, hogy a közvélemény mereven szembe szálljon vele. De a midőn a nemzeti aspirációk határozott fejlesztését tanúsítja, akkor az ellentéteknek meg kell szünniök, akkor a közvéleménynek egész súlyával és tekintélyével még segítségére is kell sietnie a kormánynak.

Amennyiben törvényerőre emelkedik a javaslat, megvalósul vele a nemzetnek egyik rég óhajtott azon vágya, hogy valamennyi magyarországi néptanítónak tudnia és értenie kell a magyar nyelvet. A javaslat szerint ugyanis minden tanítójelölt tartozik magyar tudását bizonyítványával igazolni s ez sokkal többet jelent, mint első pillanatra hihetnők.

Mert ha nem gondolunk is arra, hogy a nemzetiségi izgatások jó részt az ilyen magyarul egyáltalában nem értő tanítóktól erednek, ami ennek következtében most már legalább részben meg fog szünni, mert aki magyarul tud, annak többé-kevésbé magyarul is kell éreznie, a javaslatnak imént érintett rendelkezése remélhetőleg azt is fogja eredményezni, hogy ezek a tanítójelöltek magyar tudásukat ott szerezzék meg, ahol legkönnyebb lesz reájuk nézve, t. i. magyar iskolákban, ahol bizonynyal jó hazafiakat is nevelnek majd belőlük. Ezzel a rendelkezéssel egyuttal elvétellett az éle annak a magyar nemzeti szempontból egyébként kifogá-

TÁRCZA.

Nyári éj.

Nyári éj van, tiszta, holdvilágos;
Nyugodalmos, csöndes a vidék.
Lepihent már, szunnyad a világ most,
Csak szobámba ég a lámpa még.

Kinyitottam ablakomat, rajta
Be-beszökken a hűs éji szél;
Illatot hoz s rám bocsátja ajka,
Csókon vette rétv füveinél.

Én irok. A tollam kis ekéje
Elbarázdál a fehér lapon,
És tündööm, hogy gyümölcsére kél-e
A vetésem magja egykoron?

Hátha lángom ezáltalamba perzsel?
En elégek s mást nem melegít?
Hogyha senki meg nem érti versem
Halk zenéjét, rezgő melegét?

S mig tündööm pille száll be sebtén ...
Mért repült be? Ott kint szebb a rét?
Majd kering a láng körül s bereppen
S elvesziti kicsi életét.

És a pók, mely ott ül a sarokban,
A kíváncsi pókot neveti.

Lángba futni, mely megöl ha lobban!
Nincsenek a rétnék — legyei?

Mily sajátos, furesa ez az élet!
Míg a lepkét láng emészti el,
Pók urak a legyen vigan élnek ...
Melyik a böles? Erre ki felel?

Dombay Hugó.

„Vagy ezzel, vagy ezen!”

— Rajz. —

Irta: Olsavszky Lajos.

Franciaország egyik kis falucsájában huszonnégy legény egyszerre kapja meg a mozgósítási parancsot, hogy 24 óra alatt induljanak utra s vonuljanak be csapatukhoz: a 8-ik dragonyos ezredhez.

Este jön meg a parancs és a behívottak még este felkeresik lelkészöket, a kit felkérnek, hogy másnap mondjon misét s kérje az ég áldását a hazára és az ő fejeikre. A jó lelkész meghatott szavakkal, de készségesen igéri meg a kérelem teljesítését.

Másnap a kis templomot zsufolásig megtöltik a falu lakosai; különösen sok fiatal lány jött el, hogy forró imát küldjön a Mindenhatóhoz.

Ki kutatná, hogy miért?
Sok könyves tekintet emelkedik a magába és a miséző lelkész remegő hangja

is meghatottságot árul el, a mint ő mise után a szószékre lép.

Egyszerű keresetlen szavakban szól a távozókhöz, intve őket a veszedelemben forgó haza iránti szent kötelességeikre. — Van rá bátorsága kimondani, hogy ilyenkor a szüle, testvér, rokon, hitves és ara iránti vonzalomnak el kell hallgatnia s míg a veszedelem tart, addig a szívnek sem szabad másért dobognia, csak a hazáért hön és nemesen.

Az ősz lelképásztornak e szavaira itt-ott mintha elfojtott zokogás hangzanék a hajadonok között s a behívott legények is szemek elé tartják virágbokréta fővegeiket.

Csak Márton, a szegény szén-égető nem érez többet, mint a lelkész előbbi szavaira. Az ő fővegéhez nincsen bokréta tűzve.

A lelkész beszédét folytatva, lelkőkre köti a távozóknak a harszi lobogó becsületét s e szavakkal végzi: „A régi korban a spártai anya átnyujtva harszba induló fiának a pajzsot, így figyelmeztette őt szent kötelességére: „Vagy ezzel, vagy ezen!” En azt mondom, vagy győztesen hozzátok haza a lobogót, vagy az legyen fölöttetek a hősi szemfedő.”

Templom után a behívott legények utra indulva, még messziről is vissza-visszafordulnak, hogy meglássák a feljők lobogó kendőket, melyek még messziről is bucsut intenek.

solható további rendelkezésnek, hogy a nem állami népiszkolák tannyelvét az iskola fentartók állapíthatják meg ezentúl is. Már csak azért is, mert a magyar nyelv minden iskolában kötelezővé tétetvén, a nemzetiségi iskoláknak is sulyt kell helyezniük majd arra, hogy a magyar nyelv tudásáról hitelt érdemlő bizonyítványokat állíthassanak ki, amiért is a magyar nyelvet nem közönséges idegen nyelv módjára fogják tanítani.

A javaslatnak, igen helyesen — oda irányul a legfőbb törekvése, hogy mindenek előtt a tanítóképzés legyen magyar.

Ez a fő. Elsősorban is a néptanítókat kell megnyerni a nemzeti kulturának. A néptanítók kezébe van letéve a nemzet sorsa. A gyermekek mindenre fogékony lelkét a tanító irányítja elsősorban s ha ez az irány rosszul lett megadva, nehéz lesz azon már többet változtatni.

Nem dicsérhetjük tehát eléggé a a javaslat azon részét, amely a tanítóképzésre vonatkozik és ha a javaslat többi része nem is felel meg a követelményeknek, a hozzá fűzött várakozásnak, — ezen egyetlen intézkedése miatt is megérdemli, hogy mielőbb törvényerőre emelkedjék.

A nemzetiségeknek talán nem is lesz inyükre a javaslat, de azért nem hihetjük, hogy makacs ellentállást fejthessenek ki ellenében. Különösen akkor nem, ha az ellenőrzés oly szigorúan fog vétetni, miként a javaslat szelleméből megállapítható.

Ideje is vala már, hogy a magyar nemzeti állam épülete szilárdabb anyagokból épüljön fel, hogy végre ne keljen állandóan attól rettegni, hogy az épületet soha tető alá hozni képesek nem leszünk.

Szívünk egész melegével üdvözljük az új népoktatási javaslatot, amely a a nemzet szebb jövőjét van hivatva biztosítani.

Csak Mártonnak nincs oka visszafordulni; hiszen tőle nem bucsuzik senki, utána nem int „Isten veled“ üdvözlést senki.

Az 1870-dik év augusztus 16-dik napján délelőtt féltizenkettőkor a poroszok elfoglalják Vionville falut és innen gyors sietéssel haladnak Flavigny irányában. A porosz 12-dik és 52-dik gyalogezredek néhány százada rövid időn benyomul Flavignyba és elfoglalja azt, majd a falu tulsó felén vadász-árkokat készítve, emberirtó tüzelést kezd a falu felé visszavetett francziákra.

Bazaine tábornagy tartva attól, hogy a poroszok el akárlják őt vágni Metzről, hadosztályt rendel a balszárny megerősítésére és még egyet a jobbszárny tűzvonalának meghosszabbítására.

Balazé és Eauvart-Bastoul dandártábornokok csakhamar sulyosan megsebesülve hullanak le lovaikról, a mi megzavarja dandáraikat, Ekkor Frossard tábornok, hogy a két tábornok és a nagyszámu tiszt eleste miatt megzavart rend helyreállítására időt szerezzen, az ellenség figyelmét magára vonni igyekszik, Megszólaltatja összes ágyuit, s ezek támogatása mellett lovas rohamot rendel, melyben részt vesz a 8-dik dragonyos ezred is.

Márton és a falujabeli legények mind

Még el nem döntött székhelykérdés.

Mikora lévaiak nagy küldöttsége Budapesten járt a minisztereknél, hogy a pénzügyigazgatóságot ne vigyék el Léváról, a miniszterelnök hozzájuk intézett válaszában azzal indokolta meg a ministeriumnak Aranyosmaróth mellett szóló döntését, hogy az összes központi hatóságoknak egy helyen kell összpontosítva lenniök. A lévaiak ezen választ kelletlenül bár, de mégis tudomásul vették s tőlük telhetőleg iparkodtak sorsukat megadással tűrni s most már látszólag teljesen belenyugodtak abba, hogy minden központi hatóság Aranyosmaróthon legyen.

Sajnáljuk, hogy ezt a nyugalmat kénytelenek vagyunk némileg megzavarni. T. i. dehogyan van még minden központi hatóság Aranyosmaróthon, a legelső fórum székhelyének kérdése még sok vitára fog alkalmat nyújtani. A nagy harcban ugyanis eldöntetlen maradt, hogy vajjon Barsvármegye főispánjának, — a ki szintén központi szerv — Aranyosmaróthon legyen a székhelye, vagy másutt.

A lévaiak úgy látszik nem valami különös ragaszkodással viseltetnek a főispáni intézmény iránt, ha még eszükbe sem jutott, hogy legalább a főispánnak legyen Léván a székhelye. Mert bizony ez is valami. Egy város életére és sorsára sok befolyása van az ott lakó főispánnak. Minden tekintetben. Társadalmilag épp-ugy, mint a város fejlődését illetőleg.

Aranyosmaróthon is megfeleltek róla. Még pedig abból az indokból, hogy itt látják állandóan a főispáni titkárt és szerénységükben gondolni sem mernek arra, hogy a főispánnak is itt kellene laknia. Nálunk Aranyosmaróthon a főispánt valami tulvilági lénynek tartják, akinek földi helytartója a főispáni titkár.

Szóval a fölött kell most vitatkozni és küzdeni, hogy hol legyen a főispán ur székhelye állandóan — Léván, Ujbányán, Verebélyen, Körmöczbányán, Zsarnóczán, Oszlányban-e vagy talán Aranyosmaróthon. Ha a miniszterelnök ur indoklására sulyt

helyezünk, a kérdés iziben el van döntve. Azonban a miniszterelnök ur indoklását nem szokás mindég respektálni s így nincs kizárva, hogy ebből még nagy küzdelem fog kifejlődni. Mig pedig a mérleg serpenyője elbillen nincs más hátra, mint a jelen helyzetünkbe beletörődni. Utoljára a főispán ur néha mégis bekerül a központba, hát ezt az alkalmat — akinek épp dolga volna vele — nem olyan nagyon nehéz kilesni s ha valakinek épp halaszthatatlan sürgős érdeke, hogy ő a főispán ur előtt tisztelegjen, — hát hiszen könnyen hozzáférhet, — nagyszerű ut vezet a főispán ur privát birtokára, akár gyalogszerrel is megteheti az utat — és végszükség esetére telefon áll rendelkezésére egyes helyekről.

Egyelőre tartásuk jól rendben az utat s csináltasson a vármegye mindenfelé telefon összeköttetést, ez nem sokba kerül s ideiglenesen segítve volna a bajon. — Ugyan vajon melyik városé lesz a dícsőség?!

Csöbörből — vederbe.

Ujbánya város képviselőtestülete végrehalálásra megalkotta a folyó évi költségvetést. A fedezetlen hiány 20068 korona 17 fillérre rug, mely részint a múlt évi irreális költségvetés bevételi hiányaiból, részint pedig előre nem látott személyi kiadásokból veszi eredetét. Ezen múlt évről származó szenvedő hátralék majdnem 10000 koronát tesz ki, minek folytán a folyó évet terhelő valóságos hiány csak 10000 korona volna.

A képviselőtestület előtt ezen hiány elosztása végett több indítvány merült fel. A legradikálisabb indítvány az volt, hogy ezen hiány egészen pótdóval fedeztessék. Ezen javaslat elfogadása esetén a pótdó kulcsa 83%-ot tett volna ki. A képviselőtestület többsége azonban ezen indítványt el nem fogadta, hanem azt határozta el, hogy a fedezetlen hiány megszüntetése végett a törzsvagyontól felsőbb hatósági jóváhagyásokkal 10000 koronát vesz kölesön és csak a maradvány összeget fedezi pótdóval, mely intézkedés jogerőre emelkedése esetén a községi pótdó kulcsa 44%-ra szállna alá. A törzsvagyontól felveendő 10000 koronát pedig 20 év alatt akarja a képviselőtestület amortizálni.

A francia dragonyos merészet gondol s gyorsan felugorva, villámsebességgel veti rá magát a zászlótartóra és kitépve kezéből a lobogót, menekül. Husz puskaeső irányul feléje, hogy husszorosan biztosítva küldje utána a halált; de a tüzelésre nem kerül a sor.

Pehlow főhadnagy és több porosz katoná néhány ugrással Márton mellett terem, (ki a lobogó sulya, valamint a lóról való leesése alkalmával kapott ütődés miatt nem bír elég gyorsan menekülni,) majd rövid küzdelem után foglyul ejti a hős dragonyost.

* * *

A kis francia falucskában sokan várnak dobogó szivvel kétség és remény között a behívott legényekre.

Rövid időn már nincs ok a várakozásra és a kétségre és nem marad ok a reményre sem. A kiket oly nagyon vártak, már nem térnek többé vissza szüleikhez, testvéreikhez, rokonaikhoz és kedveseikhez sem.

A kit pedig senki sem várt: a hős dragonyos egyév mulva megtér berlini fogságából és újra hozzákezd régi foglalkozásához: a szegény keresetet nyújtó szénégetéshez.

résztvesznek a rohamban s mint a szélvész rohannak rá az 52-dik porosz gyalogezredre.

Az egyik porosz lobogót Hildebrandt százados fél zászlóaljjal védi. Jól fegyvermezett, higgadt legények állanak a százados vezénylete alatt, akik egészen 300 lépés közre várják be a menydörgésszerű robajjal száguldó dragonyosokat és akkor adják meg a gyilkos első sortüzet, majd 250 lépésről a másodikat. Márton társainak fele szépen odafekszik a csatamezőre s pirosra festi omló vérével a felkavart füvet, mindjárt az első sortüzt; másik fele pedig a második sortüztre esik el.

Mártonnak a paripája kap golyót, hanem a nemes állatnak még van annyi ereje, hogy tovább rohan lovassával, közvetlenül az ellenség szurony hegyéig; de már rávetni magát a szilárdul álló ellenség soraira és rést ütni rajtok, arra már nincs ereje. Ott összeesik és a földre rántja lovassát is.

A mint Márton a földön fekvé feltekint, a sűrű por- és füstfelhőt a szél egyetlen, kiszámíthatatlan rövidegü pillanatra félrecesapja, és ő észreveszi, hogy tőle néhány lépésre leng a megtépett porosz lobogó s hogy a zászlótartó csaknem egymaga áll, mert közvetlenül mellőle, nem egészen félpercz alatt hullottak el társai.

Igaz, hogy felhozhatók érvek, a melyek ezen intézkedés cél- és szükségességét indokolják. Elfogadjuk azt is, hogy a 83%-os pótdadó az idejéig esztendő és az előző évek ex-lexe folytán felszapordott tetemes adóhátralék miatt igen súlyos teher volna. Ezen tagadhatlan tények azonban még sem indokolják azt, hogy a város háztartását újból belevigyük abba a kerékvágásba, melyből azt még a legnagyobb áldozatok árán is ki kellett volna ragadnunk.

Mert mi a lényege ezen intézkedésnek? Újból a törzsvagyonhoz kell nyulni. Megengedjük, hogy erre a törvény módot és jogot nyújt. De mit követünk el a törzsvagyon igénybevétele által? Újra adósságot csinálunk, hogy régebbi adósságainkat kifizessük. Vagyis ismétjük azt az eljárást, a melyet a fegyelmi vizsgálat és az annak alapján hozott fegyelmi határozat oly súlyosan kifogásolt és a város finansziális érdekei szempontjából megengedhetlennek tartott.

És hol van a garancia arra nézve, hogy a törzsvagyonnak imént elhatározott újbóli igénybe vétele az utolsó lesz a város háztartásában? Ki biztosít minket arról, hogy a legközelebbi jövőben nem kell ismét a törzsvagyonhoz nyulni?

Ilyen gazdálkodás mellett egykor majd arra ébredhetünk, hogy a törzsvagyonból felvett kölcsönök a törzsvagyonon teljesen felemészítették és ha csak a város részére új bevételi forrásokat nyitni képesek nem leszünk, beállhat az az eset, hogy a törzsvagyonból igénybe vett kölcsönöknek törlesztési részleteit sem leszünk képesek fizetni.

Nem tarthatjuk ezért valami szerencsés ideának azt a módot, a melylyel a város képviselőtestülete az idejéig költségvetést megállapította. A legjobb akarat mellett sem mondhatjuk azt, hogy ez a mód haladást jelent, sőt ellenkezőleg vele ismét csak vissza toltuk a város háztartásának szekerét abba a mély kátyúba, a melyből azt kiszabadítani eltökélt szándékunkban állott. Vagyis újból elkövettük azt a súlyos hibát, a melyért a múltban a tanácsnak és magunknak is megérdemelt szemrehányásokat tehetünk.

Mert még értenők azt, hogy ha a törzsvagyonhoz valamely hasznos befektetés céljából kellene nyulnunk. Ertenők, ha az ilyen befektetés lehetővé tenné azt, hogy a befektetett tőke önmagát fizesse vissza. De hogy mi csak azért vegyük igénybe a törzsvagyon, hogy abból a múlt helytelen gazdálkodása folytán származó

hiányt, vagy adósságokat kifizessük, ez oly elég súlyosan el nem ítéhető könnyelműség, a melynek káros következményei elmaradhatlanok. Azért nem hisszük, hogy akár a vármegye, akár — ha oda felkerül — a kormányhatóság ezen költségvetést jóváhagyni fogja.

Nem marad tehát más hátra, mint a törzsvagyon érintetlen megőrzésével a fennálló fedezetlen hiányt pótdadóval fedezni. Tagadhatlan, hogy — mint azt már fentebb megjegyeztük — ezen hirtelenül magasra felszökött pótdadó súlyos teherként fog nehezíteni a város adófizető közönségére. De ezen teher, ha nem is mindjárt az első évben, de több évre felosztva a pótdadó részleges és successiv behajtásával mégis sokkal kevésbé veszélyes a város érdekeire nézve, mint a város törzsvagyonának újból igénybe vétele.

Ugy egyesek, mint a városok életében vannak esetek, midőn áldozatoktól nem rettegő bátorságra van szükség. Midőn számolni kell azzal a tudattal, hogy valamely intézkedés, bármely súlyos terheket is ró az érdekeltekre, lényegében véve mégis helyesebb és előnyösebb, különösen, ha a bajnak gyökeres gyógyítását érheti el eredményként, mint az oly eljárás, a mely ideig-óráig segít ugyan, de a bajt lényegében még sem orvosolta.

Ilyen intézkedés természetével bir a képviselő testület általunk ismertetett határozata. Tele vagyunk aggodással a jövő iránt. És semmikép sem nyugodhatunk meg abban, hogy ezen intézkedés a város érdekeire előnyösnek fog bizonyulni.

Ott vagyunk most is ahol előbb voltunk. Csöbörből vederbe léptünk. Ennyiből áll a képviselőtestület bölcsessége.

Justus.

A múlt hét politikai mozzanatai.

A parlamentben egyre tart az olasz vámszerződési javaslat ellen folytatott küzdelem. Az ellenzék egyesült erővel küzd, egymás után szólalnak fel a legkiválóbb erők. Közbe-közbe a kormánypart egyik-másik tagja is szólásra jelentkezik, akik közül a legvittebb harcos Nagy Ferencz, a volt államtitkár, aki esodálatos módon a javaslat ellen közjogi szempontból sem látott kifogásolni valót, amiért azután meg is kapta a méltó választ az ősz vajdától Ötvös Károlytól. A széles mederben megindult vita azonban már nem sok ideig fog tartani.

* * *

Egy rendőr naplójából.

Írta: Laky Imre.

A „Nr. 5.” lakója.

(Folytatás.)

Ó, nagyon vártam. Soká jött. Borzasztók voltak azok a pillanatok. Most már minden jó. Érzem, hogy elég. — Örökre elég . . .

A rendőr gyorsan kimegy, a kezeit tördelő szállásadónőt elszalasztja telefonálni a mentőkért, azzal visszasietett, hogy az első segélyben részesítse a szerencsétlent.

A mint belép szemei a sebesült esdeklő tekintetével találkoznak. — Suttogva szól.

— Kérem, uram, legyen olyan jó tegye be az ajtót. Azok közül nem akarok senkit látni. Be ne jöjjenek.

Miután eleget tesz kívánságának mellé megy s gyöngéden elakarja távolítani a sebre szorított kezét.

— Mutassa sebet, hadd vizsgáljam meg.

— Nem segíthet már, így van ez jól. Nem akarom, hogy elfogják a vérem, hogy olyan undok sárga halott váljak belőlem. Valami nagy, végtelen sötétség vesz körül. Érzem ha elválnék a lélek a testtől, megszűnik a sötétség. Nagy fényes világosság. Menyit késtem, istenem.

Részvételt nézi a külföldben érzéket-

len rendőr a különös leányt. Hány haldoklót látott már! A tett elkövetése után mind, mind göresösen ragaszkodott az élethez, mind visszarettent a halál kapujától. Mindannyinál többet szenvedett volna e tévedt lélek, mely most örmérsévesen hagyja el a porhüvelyét?

Mialatt feléje hajlik a lecsüggő jobb-kézből gyöngéden kiszabadítja a gyilkos fegyvert. A leány enged a gyenge erőszaknak, szabadon maradt kezével átfogja az ellenőr ujjait. Göresösen szorítja, mint a vízbe fuló a szalmaszálat. Ajkai csendes hangtalanul mozognak.

A rendőr szabadon maradt kezét a haldokló homlokára teszi, mitől az újra feleszmél.

— Milyen jó hideg keze van önnek. Ne, ne vegy el.

A rendőrön újra erőt vesz önmaga előtt is érthetetlen részvétteljes hangulata.

Megsimogatja homlokát, arezát. Megdöbbenve érzi a tapintásból, hogy e testet a halál szellője már megérintette.

— Mit tehetek önért? Nem kíván valamit? kérdi mély megilletődéssel.

A leány nagy, megtört szemeivel a férfira mered, hosszasan szemléli, mintha arezónaiból lelkét akarná kifürkészni. A mit látott, amit folismerni vélt, megnyugtathatta, mert arezát elfordította, hal-kan beszélni kezdett:

A képviselőház általános éljenzése mellett nyújtotta be folyó hó 21-én Berzeviczy Albert dr. közoktatásügyi miniszter a népoktatási törvényjavaslatot, a melylyel lapunk vezércikkében foglalkozunk.

* * *

A kath. nagygyűlés keltett ország-szerzte nagy figyelmet. A higgadt, magas színvonalon álló tanácskozások a legjobb benyomást keltették s bizonynyal mindenki csak dicsérni valót talál abban, ha az erők komoly célra, nemes példaadással tömörülnek. A katolikus klérus főpapjai külön-tanácskozásra gyűltek össze Vasary Kólos hercegprimás Ó eminenciája elnöklete alatt s tanügyi és egyházi ügyeket tárgyaltak.

* * *

Sokat foglalkozott a budapesti napisajtó gróf Tisza István miniszterelnöknek a terézvárosi kaszinó estélyén tartott beszédével a melynek politikai tartalma volt. A sajtó majdnem kivétel nélkül elhibázott taktikának tekinti a miniszterelnöknek az ellenzék ellen használt kifakadásait, mert egy kaszinó végre is nem az a hely, ahol Magyarország miniszterelnökének politizálnia kellene. Különösen nem volt helyén való, hogy olyan tőnusbanszóló miniszterelnök, mely egyáltalában nem alkalmas arra, hogy az ellenzék harci kedvét lohasztja.

* * *

Szóba került a múlt héten a képviselőház feloszlásának kérdése is. Kormányparti körökben titokban készülődnek rá; de azért mégis tudni véli már a napi sajtó, hogy a főispánok be vannak rendelve informálás céljából és hogy átvegyék a választásoknál nélkülözhetetlen utasításokat. Lehet, hogy csak ijesztgetés az egész. — Az ellenzék nem fél a választásoktól.

* * *

A magyar kereskedők belgrádi látogatása ugyancsak társadalmi jellegűnek minősítetik, mindazonáltal politikai vonatkozása is van, mert alkalmas arra, hogy Magyarországnak Szerbiával való baráti viszonyát megerősítse, amire mindkét államnak egyaránt szüksége van.

* * *

Kormányparti körökben egyáltalán semmi politikai jelentőséget sem tulajdonítanak a miniszterelnök sajtóperének; úgy mondják, hogy ez a miniszterelnöknek egészen magánügye. Igaz is volna, ha nem

— Fejem alatt egy levél van. Vegye ki. Ugy. Eljuttathatja ahoz, akihez én akarom?

A rendőr megnézte az egyszerű sima levelet, s idegenkedve válaszolt:

— Címzés nincs rajta. Aztán nem is tudom, hogy kötelességemmel hogy egyeztetném össze?

A leány arezónásai oly lelki kint fejezték ki, hogy hirtelen elhalgatott. Majd békitőleg folytatta.

— Ön külföldben sem fog meghalni, s alkalma lesz e levelet címére juttatni.

— Ne üzzön gunyt a halállal szemben. Érzem, annyi időm van még, hogy titkom egy részét egy becsületes embernek feltárhatom. Ugy érzem, erre szükségem van, aztán jöhet a vég. Hallgasson meg, hajoljon felém . . . akkor tudom, megteszi . . .

— Nem szabad magát megerőltetni, vetette közbe az ellenőr, de akaratlanul is, részben kötelességérzetből, részben részvétteljes kíváncsiságból felé hajolt.

— Életem megrontója — kezdte a sebesült:

— B. huszár kapitány. E levélben az én rettenetes utolsó éjszakám van megírva. Ezt hagyom neki örökül. Atyám, ki nek nevét elhallgatom, s ki ne tudja meg soha sem sorsomat, magasrangu hivatalnok. Jó módban éltünk, divatos nevelésben részesültem. Azt hittem, gazdagok va-

épp az ország miniszterelnökéről volna szó. Így azonban van a dolognak politikai íze. Magyarország miniszterelnöke rágalmaszást perelt be egy újságíróra. Az esküdtbírósg igazolta, hogy gróf Tisza István korektül viselkedett. Ez nagyon is politikai jelentőségű, mert mit szólottak volna ugyan ahhoz a kormánypárti urak, ha úgy csak véletlenül felmentő verdiktet hoztak volna az esküdték. Ugyebár mindjárt más színezete lett volna a dolognak. A magyar sajtó az esküdték verdiktjét annál nagyobb megnyugvással fogadta, mert Magyarország miniszterelnökének magánjelmén nem maradhat folt anélkül, hogy ez egyuttal az egész országra nézve lealázó ne legyen.

A zsarnóczai ovoda.

A Garam völgyének természetes központja Zsarnóca. Itt fut össze minden irányból a forgalmat közvetítő úthálózat. Zsarnóca ezen szerencsés fekvése nagy jövőnek biztosítékait hordja magában. — Forgalma, kereskedelme, heti, országos és marhavásárai már most is kiállják a versenyt Ujbányával. Sőt azt lehet mondani, hogy Léva után a legélénkebb forgalmi piacvezet bir. Predestinált helye a járás- és szolgabírósnak. Vele szemben Ujbánya város egyedüli előnye, hogy rendezett tanácsu város. Ha ezen jellegét elveszti, ha ez a nimbusa is szétfoszlik; Zsarnóca jogai a politikai és bírósági hely kérdésében ellenállhatlanul fognak érvényesülni.

De nem erről akartam írni. A zsarnóczai ovodáról akarok egyet-mást elmondani. Azaz, hogy ez meg volna. De — szinte látom az álmélködő tekinteteket — Zsarnóczának, ennek a népes forgalmi, intelligenciával tul tömött élénk járási góczpontnak csak volt ovodája, ma már nincsen.

Ezelőtt vagy 14 esztendővel a F. M. K. E. létesített Zsarnóczán ovodát. Azóta évről évre nagy garral hirdeti ezen ovoda fenntartását. S az ovoda, melynek fenntartásához maga a község, az abban elhelyezett két pénztintézet s az egyesületi tagok tagdíjaikkal jelentékeny arányban hozzá járultak, hat éven keresztül zavartalanul töltötte be hivatását. Az ovónő és a dada rendszeren kapták fizetésüket. Ez az állapot azonban hirtelen megváltozott s vagy két esztendeje annak, hogy az alkalmazottak javadalmazása — teljesen megakadt.

Ilyen viszonyok között a zsarnóczai takarékpénztár igazgatósága vette kezébe

az ügyet s eléggé nem méltányolható humanizmussal, távol minden nyereszkeskedési érzeltől, csupán a népoktatás szent ügyének érdekében belenyult az intézet pénztárába és vagy 700 koronát előlegezett az ovónő és a dada fizetésére.

Ezen előlegezett összegre a befolyt díjakból eddig mintegy 140 koronát kapott vissza. De utóvégre is egy pénztintézet áldozatkészsége is határokhöz van kötve. S miután az ovoda fenntartásához szükséges segélyforrások kimerültek, úgy az ovónő, mint a dada, a kik ez év folyamán fizetésükre még egy fillért sem kaptak, kénytelenek voltak állásaikat folyó év augusztus havában elhagyni. A felügyelő bizottság pedig gondolt egyet s ne hogy az ovodául használt helyiségek üresen álljanak, bérbeadta azokat. S ime e helyzet most úgy alakult, hogy Zsarnóczának nincs ovodája de van egy 18 tagból álló ovodai felügyelő bizottsága; nincs ovónője és dadája, — de van minimum 120 óvóköteles gyermeke.

Nem keressük, hogy az ovodai ügy ezen állapota miatt kit terhel a felelősség. Mi úgy vagyunk értesülve, hogy ezen siralmas állapotért sem a felügyelő bizottságot, sem a községet nem érheti semmi szemrehányás, mert hisz ezekben megvan a legjobb akarat a bajon segíteni és az ovodai ügyet rendes kerékvágásba terelni. Mi csak rá akarunk mutatni arra a nagy erkölcsi kárra mely az ovodai ügy illetén módon való elhanyagolása által a népoktatás érdekeit éri. És legyünk őszinték, Zsarnóca város kulturális missiójával, a legszebb jövővel kecsegtető fejlődésével s azokkal a tervekkel, melyekkel a jövőt illetőleg foglalkozni jogosult, nem egyeztethető össze, hogy az ovodai ügy ezen szegényletes állapotban maradjon.

Azért reméljük is, sőt várjuk is, hogy e bajon a legrövidebb idő alatt segíteni fognak.

Hull az őszi eső . . .

Hull az őszi eső

S a falevelek,

Mint a vándor madár,

Nagy útra kelek.

Hol még rózsák nyílik

S ragyog a sugár,

Oda-oda megyek —

Ott valaki vár . . .

Valaki, valaki . . .

Nem tudom, ki az?

Talán az elszállott,

Kivirult tavasz . . .

Trubadur.

Halottak napján.

Az őszi rózsák kivirult s a chrysanthemumok fehér permete borítja a kihűlt földet. A legteljesebb őszi ez. A pusztulás, a hervadás, az élettelenység előszezonja. Itt vagyunk a halál elősarnokában.

Különös hely, mely különös hangulatokat ébreszt. Még kíséri léptüket a bágyadt, fakó fényű napsugár enyhe derűje, még a naptámadt, a szelid hajnal és a csendes alkonyat elomló ködén át ott rezegnek az elmúlt élet, a szép nyár emlékei, de már szívünkre fuval a halál előszele. Ez a fuvalat végigsöpör a világon, lepergeti a fák lombjait, szétszórja a virágok szirmait, letörli a földről az élet színeit csak az emlék melege rezeg még a szívünkben. Minden csak emlék . . .

Emlék . . . A lélek csüggedt szárnyal lenge be a multat. De ez a tétova útja, ez a bolyongása is még az élet mélyén jár. Hanem ami holnap következik? . . . Az már a teljes mozdulatlanúság, teljes halál. A természet halála.

És az ember a természet halálában is a maga életének vonatkozásait keresi. Meghal a természet, de meghalunk mi is. Sőt — oh, kegyetlen sors! — hányan haltak meg már eddig is közülünk. De hányan! És az emlékezés ereje odaröpi a csüggedt szárnyu lelkeket ama halottak tömegéhez, akik vérünkben való vér, lelkünkben való lélek voltak valamikor . . .

Valahogy, úgy lehet ösztönszerűleg így támadhatott a halottak emlékezésének napja. A hit bizonyos vallástörténeti tényhez fűzi ennek a napnak a keletkezését, de valószínűbbnek látszik, hogy a természet tanítása, a természet figyelmeztetése vezette az emberiséget az élet ösvényeiről a halál végtelen útjaira, a sirhalmok közé e napon.

Az ember keresi az analógiákat a maga élete és a természeti élet közt. És az őszi szomorú haldoklásában megtalálta az emberi élet keserű megsemmisülésének pendant-ját s így avatta fel a maga hitéletének gyászos ünnepévé a halottak napját. És halottak napján kivirulnak a sírok. Az élet átköltözik az emlékezés néhány órájára a temetőbe, a halál földi birodal-

gyunk. Ah, az mind csalóka fény volt, lidérezfény. Gazdagnak hittem magam s mint ilyen fogadtam B. udvarlását, kiről szinte azt hittem gazdag. Akkor vált első feleségétől. A válóper hosszúra nyúlt, a mi viszonyunk mind szorosabb lett, nem volt a ki visszatartson a meggondolatlanúságtól. Bátyám még kisleány koromban kiment Hamburgba egy nagy kereskedelmi céghez, nem is ismertem, anyám nem élt, atyám ugyiszólván sohse volt otthon. B. unszolásának, saját szívem felizgatott képzelmenek engedve többször találkoztam egy lakásban. Szépen be volt rendezve, akkor azt hittem övé, azt hittem az öreg asszony, ki mindannyiszor fogadott a gazdasszonya . . . ó, istenem, istenem . . .

A beteg pár pillanatig fájdalmasan zokogott, de hirtelen vad erélyvel folytatta.

— A válópernek vége lett. B. megkért. Atyám szívesen oda ígért, de kinyilatkoztatta, hogy sem hozományt nem tud adni, sem a kaucziót nem tudja letenni. Ó, azok rettenetes napok voltak, esuda, hogy bele nem örültem. Bár örültem volna meg! — Udvarias, hideg levélben bucsuzott. Én, nyomorult, még aztán is felkerestem, térdem esdve kértem, ne hagyjon szegényemben egyedül, tegyen eleget becsületének, lépjen polgári pályára s dolgozzunk együtt. Azt mondta, hogy a mi viszonyunkban sajnos, oly folt van, melyet a gázság ta-

kar de a szegény emberek házasságát ez a folt előbb-utóbb pokollá teszi. Ó, a sílány, bitang! Arczába dobtam kesztyűmet, s mint az örült rohantam haza. Beteg lettem. Atyám szeretettel ápolt, felépültem. Életkedvem visszatért feledni keztem, s megjelentem a társaságban. Feltűnt ugyan, hogy egyes fiatal emberek, kik nem a legjobb hírnévek örvendének, tolakodó, arcziprító bizalmasodással bánnak velem. Az okát hamar megtudtam, megkezdődött életem rettenetes Golgothája. — Az öreg asszony, kit B. gazdasszonyának gondoltam egy délután, mikor egyedül voltam, megjelent nálam. Gyalázatos őszinteséggel megvallotta, ki ő, s milyen czélokra szolgál lakása. Azt hittem a föld alá kell süllyednem gyalázatomban. Ajánlatot tett. Haraggal, undorodással utasítottam vissza. Kidobással fenyegettem. Szemembe nevetett. Rettenetes! Úgy vergődtem, mint a galamb a vércse szárnyai közt. Végem volt. Ettől kezdve nyomorult rabszolgája lettem. Azt tett velem amit akart. — Akkor rendelkezett velem mikor jónak látta.

A rendőrbiztos arra haragos megdöbbenést fejezett ki. Ingerülten megrázta a fejét.

— De nem tudott ön — ha már rokonaihoz nem akart — rendőrséghez fordulni segítségért? — Csak nem élünk Ázsiában?

Gunyos mosoly torzította el a beteg arcát.

— Így beszél a férfi. De mondja csak annak a szerencsétlen leánynak, hogy tárja fel szegényét a rendőrség előtt. Szegényt szegényre képes halmozni, csak hogy a látszatot megóvja. Óh, mert e való borzalmas, isszonyu! . . .

— Kétszer követtem el öngyilkossági kísérletet, mind a kétszer gyáva voltam. A világ nem tudott meg semmit. Három hónapon keresztül éltem így a legrettenetesebb életet. Már nem jártam sehová, nehogy ismerőssel találkozzam.

Apatiába estem, éltem, mint a barom mikor egy rettenetes hír villámesapásként felrázott elfásultságomból. Rég nem látott bátyámtól sürgöny érkezett, hogy az nap este megérkezik. Mint gyermekét hagyott el, s most jön a viruló hajadon ölelésére. A viruló hajadon! Milyen rettenetes törődésként hatottak reám e sorok. Irtóztam a gondolatától, hogy szemébe mélyítsem tekintetemet. E tekintet a férfi előtt kell, hogy elárulja legelrejtettebb titkaimat, az örvényt a pokol felé. Ekkor, csak ekkor lett volna nálam a fegyver, nem következett volna be a mai rémes éjszaka, a borzalom éjszakája. Megszöktem, elbujdostam hazulról. Fokról-fokra ide kerültem.

(Folytatása következik.)

mába. És a halál ez emléknapiján is esodálatosan nyilatkozik meg az élet mindenható ereje. Az ember, a gyászoló és emlékező halandó gyászruhát ölt, de a temető virágos köntösbe öltözik. Az ember mikor a maga nyomoru végzetének beteljesülését siratja a temetői emlékjelek előtt, még akkor is az élet színeivel hinti tele a könnyező virágot. Rózsát fakaszt a sírokon és lángot gyújt a halmok fölé. — Az élet káprázatos színe, az élet fehér világossága milyen kontrasztja annak a végtelen éjszakának, amely a sírok mélyén terjeng.

De az élő ember még a halál esőndes világába is elviszi a maga ragyogó jelvényeit. Holott úgy kellene lennie, úgy volna stilszerű e nap megünneplése, hogy a halálnak a végkép való elpusztulásnak fekete jelvényei díszítsék e napon a sírokat. Semmi jel, ami az életre emlékeztet, hanem minden intelem amely a halált festi a képzelet elé.

— Memento mori! . . .

De az ember önmagához nem tud ilyen kegyetlen lenni. És ez önkíméletéhez nagyszerű védelmet talált ki a szeretet. Az a virág, amit sírjára hint, az a fény amit a hantokon gyújt, a szeretet virága és fénye. És ne tagadjuk meg tőle, hogy ez így is van. Hiszen szeretet csakugyan él a szívében. A halottját szeretettel siratja, gyászolja . . . Ezen a napon.

És ne turkáljunk az érzésekben. Ne nézzük a hétköznapokat, amikor az érzések szinte galvanizáltak kerülnek a halottra való emlékezést. Felejteni kell, felejteni kötelesség. És hány ember, a legtöbb, az okosan beosztott élet ezer gondjával, vídamságával, szórakozásával igyekszik . . . feledni. Tanulja a feledést. Ezzel tartozik az életnek. Mert a halott, attól fogva, hogy átköltözött a maga hatláb mélységű földi lakásába, már nem az élet tartozéka. Még az emlékezésben sem. Csak ilyenkor, halottak napján, amikor a természet figyelmét rá.

Memento mori! . . .

Pakots József.

Közgazdaság.

Egy bécsi állattáppor garázdálkodása.

A „Magyar Kereskedők Lapja” jelenti, hogy valami Varga Viktor czég Bécsből utazókkal és ajánlatokkal árasztja el az országot. „Animal” név alatt egy állattápport sózva a nyakunkba, amely állítólág az állatok emésztését elősegíti. A kereskedőknek azt mondja, hogy csak kereskedőknek adja el, a gyógyszerészeknek meg azt, hogy csak velük fogja árusítani. E mellett teljesen elhallgatja azt a körülményt, hogy az ő táppora csak akkor árusítható, ha arra a földművelésügyi miniszter engedélyt ad, tudomásunk szerint azonban ilyent az „Animal”-por sem kapott. Most aztán a gyógyszerészek sorra feljelentik a kereskedőket, akik persze nagy mértékben károsodnak, mert már átvették a megrendelt állattápport s valószínű, hogy eladni nem lesz módjukban. A jeles bécsi firma garázdálkodásának veszélyes voltát növeli az a körülmény, hogy — sajnos az ellen nem lehet semmit sem tenni, mert a czég ridegen a körlevélre hivatkozik, melyen ott áll nyomtatva, hogy: „a rendelőlapon nyomtatott feltételektől eltérő más szóbeli vagy írásbeli megállapodások nem érvényesek” s azzal fenyegeti kereskedőinket, hogy aki nem veszi át az árut, azt a bécsi bíróságnál beperli. Már most érdemes-e 25. 3¹/₂ koronáért Bécsben ügyvédet fogadni s magát a per esélyeinek kitenni? Nem. Azért azt tanácsoljuk mindazoknak, akik beleestek a jeles bécsi czég csapdájába és neki megrendelést adtak: vegyék át az árut s fizessék ki. A jövőre pedig okuljanak: óvakodjanak a bécsi és ausztriai obszkurus firmáktól s hasonló értéktelen holmikát ne vegyenek minden jött-ment-től. Különösen, ami az állattápporokat illeti, figyelmeztetjük kereskedőinket, hogy Magyarországon csak olyan állattápport

szabad árusítani, a melynek erre kormányengedélye van, rendelés előtt követeljük tehát az eladó gyárostól vagy nagykereskedőtől az engedélynek hiteles alakban való bemutatását. A Varga ur utazóit pedig, ha hazug és csalárd ígéreteket tesznek, tessék letartóztatni ott, ahol érik, mert az ő eljárásuk már egyenesen beleütközik a törvénybe!

Borbehozatal beszüntetése. Az olasz borbehozatal Fiumén át a legutóbb hozott rendelet folytán teljesen meg szűnt. — A megengedett behozatal vasúton kerül a magyar állomásokra, — óriási elkeseredésre az itteni borkereskedő czégeknek. A tengeren való behozatal tehát ezentúl lehetetlenné vált. Ezzel szemben Dalmáciából jó és nagymennyiségű bort szállítanak hozzánk. Egész hajórakományok érkeznek, különösen Spalató, Vodicel, Curzola és San-Pietro vidékéről. — Érdekes, hogy az idén egyes borkereskedők, nem várva be a szüretet, a szőlőt vásárolták össze és azt otthon préseltetik. Mindenesetre jó idea, melyet egy prágai czég honosított meg.

H i r e k.

Áthelyezés. A lipótszentmiklósi pénzügyi számvevői kirendeltség vezetője hasonló minőségben az aranyosmaróthi számvevőséghez helyeztetett át.

Elöléptetés. Valach István számviszt az aranyosmaróthi számvevőségi kirendeltségnél számellenőrré lépett elő.

Járási számvevők. A lévai járáshoz Szent-Ivány Endre, a verebélyihez Turcsányi István, és a garamszentkeresztihez Truszka Ede neveztetett ki járási számvevőnek.

Az aranyosmaróthi esküdtek névsora. A november hó 14-én kezdődő esküdtzéki tárgyaláshoz a következő rendes és pótesküdték lettek kisorsolva: Rendes esküdtseknek kisorsoltattak: Dr. Belicza Pál, Bodó János, Benkovits János gépész, Bartosik Bertalan Aranyosmaróth, Botka Zoltán Kisvezekény, Chudoba Ernő Zseliz, Csepela István Aranyosmaróth, Dóra Miklós Hull, Dióssy József Ohaj, Drexler Jenő Aranyosmaróth, Gusztáfy Endre Léva, Dr. Hámos Péter, Juszt Ferencz Aranyosmaróth, Korencsi Sándor Verebély, Klain Ödön Léva, Krastenes Imre Nagyszélezsény, Kazy László Nemesorosi, Kosztolányi István Nemesény, Laky János Aranyosmaróth, Nappel Rezső Léva, Pető Albert, Petrovics János Aranyosmaróth, Pollák Zsigmond Verebély, Raschmann Tamás, Rakovszky István Aranyosmaróth, ifj. Simon Lajos Töhöl, Trubinyi Imre Verebély, Tolnai Lajos, Weisz Jenő Léva, Zlinszky Lajos Aranyosmaróth; helyettes esküdtek: Benkovits János adótárnok, Bánutz Jenő, Csikkel János, Demény Gyula, Moesz Rezső, Maresányi György, Rakovszky Ferencz Rajczy Rezső, Ribarik János, Schweiger Vilmos aranyosmaróthi lakosok.

Dombay Hugó versei. Néhány nap mulva egy verses kötet fog megjelenni Nyitrán, melynek szerzője Dombay Hugó. — A név maga elegendő ajánlólevél, amiről olvasóinknak is volt már alkalmuk meggyőződést szerezhetni, mert lapunk azon szerencsének örvend, hogy Dombay Hugót legkiválóbb munkatársának tekintheti. A megjelenő verses kötet megjelenésére álljon itt ez a kritika, amelyet a „Nyitramegyei Ellenőr” közöl. Dombay Hugó verseit egy szóval is lehet jellemezni: tünődés. Fölötte kóvályognak, körülötte zsi bongnak, alatta hullámanak a földi jelenségek, ő megáll a nagy tömkelegben és tünődik. A sziklán magányosan nyíló rózsából mintha az ő hivatása fakadna, az nyílik, ő dalol, bár senki sem veszi észre. A réti szellő illatából feléje zokog a lekaszált virágok sósaja, melyek a nyomorult fűvel együtt pusztulnak. Az erdő széléről röpke pillangóként száll rá az emlék, ő neki is

nyílt itt egy virág, akkor, tavasszal. A vén szolgáló mosogat és dalol, senkisé meg hallgat rá, szomorú a nóta és talán csak az érti meg, a ki másra mos. A ki ismeri e versek íróját, tudja, hogy sziporkázó szellemű, ötletes, vig ember. E kötet mégis oly komoly! Ninesen benne egy vidámabb vers sem, a humor csak olykor-olykor aranyozza be, mert Dombay Hugó kedélyének alaphangja a komoly és az ihlet perezében mindig ezt a hangot üti meg. Más, ha prózáját olvassuk, a mikor csak úgy kaczag felénk a sok mulatságos részlet, de ez nem igazi hangja. Nekem legjobban tetszenek azok a költeményei, melyek egyszerű nyelven, egyszerű érzelmekről zengenek, melyek könnyed szárnyalásának szépségét oly nagyon fokozza dallamosságuk, melyek az élet közönséges mozzanataiból nőttek, de melyek lelkünkbe markolnak. Elméledő, bölcselkedő versének is ily könnyű és sima a menete. Gondolatai olykor-olykor mázsás sulyuak, de sohasem surolják egymást, mert kifejező ereje sohasem hagyja cserben. A mit mondani akar, azt megértjük. Lesz-e ennek a kötetnek hatása? Nem tudjuk. Lehet, hogy nem lesz. Sőt, a ki ismeri a magyar irodalom mai képét, biztosra veszi. A hol döng a kétes nagyságok dobja és a kölcsönös pajtáskodás állapítja meg az író értékét, a vidéki tehetség talán elkallódik. De azt nyugodtan mondhatjuk, hogy ennek a kötetnek van néhány olyan verse, melynél szebbet magyar költő keveset írt. A művet kiadóhivatalunkban is meglehet rendelni.

Tanítók közgyűlése. A Léva vidéki róm. kath. népnevelők egyesülete ez évi rendes közgyűlését Nagysallóban október hó 18-án tartotta meg. A gyűlésen részt vett dr. Walter Gyula, az esztergomi egyházmegye főtanfelügyelője is, aki a gyűlés ügymenetele iránt élénk érdeklődést tanúsított és akit a tanítószög öszinte örömmel üdvözölt körében. A jövő évi közgyűlés helyéül Léva jelöltetett ki.

Műkedvelő előadás. Az armaróti ifjusági egyesület november hó 5-én műkedvelői előadást fog tartani a vadász-kürt szálloda nagytermében. Színrekerül a „Gyimesi vadvirág”. Az egyesület a múlt évben is rendezett már ily fényes műkedvelői előadásokat, amelyek várakozáson felül sikerültek, amiből remélhetjük, hogy újból élvezetes estélyben lesz része az armaróthi közönségnek.

A vásárendedélyezések új rendje. Tisza István gróf belügyminiszter leiratot intézett valamennyi gazdasági egyesülethez, a melyben tudomásukra hozza, hogy a földművelésügyi és kereskedelemügyi miniszterrel folytatott tárgyalások után úgy intézkedett, hogy jövőben mindennemű vásárendedélyezési, vásáráthelyezési, vásárrendtartási, helypénzdíjszábsási ügyekben a törvényhatóságok kötelesek véleményadásra felhívni az illetékes gazdasági egyesületeket és közgazdasági előadókat. Ily ügyekben eddig csak a kereskedelmi kamarák adtak véleményt. A törvényhatóságok jövőben a vásárugyeket a beérkezett véleményekkel együtt terjesztik fel döntés végett a kereskedelemügyi miniszterhez.

Fogyasztási szövetkezetek feloszlata. Altalános a panasz a kiskereskedők körében, hogy a fogyasztási szövetkezetek egyenlőtlen versenyt fejtenek ki velük szemben, amennyiben nemcsak a szövetkezeti tagokat látják el a fogyasztási szükségletekkel, hanem másokat is. E verseny miatt a kiskereskedők többféle védelmet kerestek, de biz eddig nem találtak. Érdekes, hogy a pozsonyi kir. ítélőtábla egy konkrét esetből kifolyólag mi alapon tagadta meg a panaszolt fogyasztási szövetkezet feloszlataát. Közöljük szóról szóra az indokolást, hogy abból mindkét fél okulhasson. Az indokolás ez: „A szövetkezet, ha működését az 1895. évi XXXVII. t. cz. 223. §-ában megjelölt eltérő célokra terjeszti ki, az idézett törvényezikk 244 §-ának első bekezdése értelmében bíróság

felosztató: A szövetkezetnek felosztása a most idézett törvényhely szerint bármely érdekelt fél kérelmére is el lévén rendelhető, kérdés, hogy a kérvényező tekinthető-e, vagy sem oly érdekelt félnek, aki az alapszabályellenes működéssel vádolt N. és vidéke fogyasztási szövetkezetnek felosztását a törvény értelmében kérelmezheti. A kereskedelmi törvénynek az az intézkedése, hogy a szövetkezet felosztását bármely érdekelt fél kérheti, nyilvánvalóan a közérdek megóvása céljából lett megalkotva, amiből következik, hogy a feljelentés joga a szövetkezetet kívül álló harmadik személyeket nem illetheti meg oly esetben, amidőn a szövetkezet felosztását magánérdekből kívánják kimondatni. Minthogy pedig a kérvényező azt a körülményt tette panasz tárgyává, hogy N. és vidéke fogyasztási szövetkezet az alapszabály rendelkezéseitől eltérőleg a szövetkezet tagjain kívül mások részére is árusít, ami által kérvényezőt megkárosítja: nem szenvedhet kétséget, hogy a kérvényező nem a közérdek megóvása céljából lépett fel a már megjelölt szövetkezet ellen, miért is a neheztelt végzést az itt felhozott indokból helyben kellett hagyni.

A szerelmes szabólegény fenyegetése. K. L. lévai lakos szabósegéd, a folyó hó 16-án U. A. és B. E. drámájától áthatva, hogy kedvese vonzalmát — melyet a szülők ellenzése tetemesen lehűtött, maga iránt fölébressze, egy zsebkést vásárolt s ekként felfegyverkezve K. V. lévai lakos házába a kőkerítésen belépődött s az ott szolgálásban álló K. J. kedvesénél bebocsájtását kérte, állítván, hogy nekik együtt kell meghalniuk. A zörgésre az udvarra kijött K. V. és a jogtalanul behatolt szabólegényt a távozásra szólította fel, ki azonban a hortól és szerelem hevétől elragadtatva, kinyitott zsebkésével leszurással fenyegette őt. Látva a szerelmes legény veszélyességét, a rendőrségre küldött, honnan kiment U. H. János rendőrmeister és Szabó János rendőr, kik előtt szándékának végrehajtását erősítette — bekísértetett, magánlak megsértés és veszélyes fenyegetés miatt ellene a büntető eljárás megindított.

A gabonatözsdei árjegyzések a vidéken. Megirtuk már, hogy a kereskedelemügyi miniszter a kigazdák érdekében elrendelte, hogy a budapesti gabonatözsde árjegyzései a vidéki posta- és távirdaállomásokon kifüggesztessenek. A földművelésügyi miniszter ezzel kapcsolatban most felhívta a törvényhatóságokat, hogy a tözsdei árjegyzéseknek a posta- és távirdaállomással bíró városok és községek gabonapiacain való kifüggesztése iránt intézkedjenek.

Uj állatkert Budapesten. Az országos zoológiai társulat kebelében mozgalom indult meg egy, a kor mai igényeinek megfelelő új állatkert létesítése érdekében. A mozgalom élén előkelő nevű és tekintélyes, nagyrészt szakférfiak állanak, kik az új állatkertet lehetőleg a Lágymányoson óhajtanák létrehozni.

Fakereskedő nem vállalhat ácsmunkát. 55.767. sz. elvi határozat szerint fakereskedők ácsmunkálatokra csak külön vállalkozói iparigazolvány alapján vállalkozhatnak és az ácsmunkálatokat ilyen esetben is csak iparengedéllyel bíró ácsmesterek által végeztethetik. A mennyiben tehát fakereskedők vállalkozói iparigazolvány nélkül ácsmunkálatokra vállalkoznak, illetve az elvállalt munkákat nem az arra jogosított ácsmesterekkel végeztetik, az illetékes elsőfokú iparhatóságnál az iparhatósági eljárás megindítása végett feljelentendők.

A világ bortermeése. A világ egyes államainak bortermeleséről és várható fogyasztásáról már nagyjából elkészültek a jelentések. Eszerint a világ bortermele 162 millió hektoliterre és a fogyasztás 159 millió hektoliterre tehető. A bortermeleő államok élén Franciaország áll 55 millió hektoliter terméssel, míg Ausztria-Magyarország a hatodik helyet foglalja el 42 mil-

lió hektoliter termelésével. Legkisebb termelése van az Egyesült-Államoknak, ahol csupán 23000 hektoliternyi termésre lehet számítani.

Husfogyasztó szövetkezet alakult a napokban Ipolyságban. 100 család szövetkezett arra, hogy külön mészáros fogadnak, aki jó húst, előre kiszabott méltányos árakon ad, viszont a szövetkezeti családok kötelezik magukat arra, hogy kizárólag nála szerzik be husszükségletüket. Erre a többi mészáros is leszállította a husárait, de a száz család most már kitart az ő mészárosa mellett, mert ellenkező esetben előre látható volna a következmény, t. i. ismét a mészárosok lennének a föltétlen urak.

A világ selyemtermelése. A selymet, amelyért minden idők női oly rajongva epedtek, kétségkívül a legkeresettebb cikkek egyikévé tette asszonyaink hűség. Hatalmas szinte hihetetlen mennyiséget termelnek ebből a habkőnyű portékából. A múlt évben pl. nem kevesebb, mint 18.135.000 kg.-ot termeltek. S még e horribilis mennyiséget is tulszárnyalta az 1902. év mikor 18.760.000 kg.-t szállítottak a különböző selyemgyárak. 1895-ben még csak 15 millió kg. selymet termeltek a világ minden részében a hölgyek hűségének s pompázó kedvének kiélégítésére. Ezt a nagy emelkedést Kiszia s a Levante erősebb termelése okozta. Európában csak lassan növekedik mennyiségben a selyemtermelés. A legtöbb selymet Európában Olaszország állítja elő.

Külkereskedelmünk szeptember havi forgalma. A magyar korona országainak területére összesen 4.0 millió q. és 203 ezer darab árut hoztunk be, míg az országhól kivitt áruk mennyisége 4.8 millió q.-t és 1 millió 49 ezer darabot tett. Az 1904. év első kilenc hónapjában a behozatal értéke az 1903. év megfelelő időszakához képest 62.2 millió koronával növekedett, kivitelünk értéke ellenben 8.8 millió koronával csökkent. Külkereskedelmi mérlegünk a folyó év első kilenc hónapjában az egész külfölddel szemben mintegy 13.7 millió koronával aktív, ellenben Ausztriával szemben 24.0 millió koronával passzív. Behozatalunkban legfontosabbak a textilipar készítményei, melyekért a folyó év első kilenc hónapjában összesen 307.1 millió koronát fizettünk a külföldnek, ebből egyedül Ausztriának 297.5 millió koronát. Az előző év megfelelő időszakához képest a pamut-, len- és gyapjúárak behozatala emelkedett, ellenben selyemárakból valamivel kevesebbet hoztunk be ez évben, mint az 1903. év első kilenc hónapjában.

Ambiciózus gazdasági egyesület. Az Esztergom és vidéke gazdasági egyesület választmánya legutóbb elhatározta, hogy a megyebeli kigazdák érdekeinek szorgosabb istápolása végett gazdaköröket, hitel, gépbeszerző, értékesítő és biztosító szövetkezeteket alakít, továbbá, hogy 1905. őszén egy nagyobb keretű megyei jellegű gazdasági kiállítás rendezésével állatdíjazással egybekötve és hogy a tél folyamán az egyesület népies előadásokat és kosárfonó tanfolyamokat rendez a megye több községében. Őszintén kívánjuk, hogy a gazdasági egyesületnek módjában legyen végrehajtani ezt a nagyléleketű programot, mert hiszen csak a köznek fog vele használni, ám alig csalódunk, ha azt hisszük, hogy a kevesebb ez esetben is többnek bizonyulna.

Van-e joga a nődiagnoknak telekkönyvi szakvizsgát tenni? Sch... Janka a satoraljai helyi kir. törvényszék telekkönyvi osztályához már hosszabb idő óta beosztott nődiagnok, aki a felső leányiskola hat osztályát sikerrel végezte, a kassai kir. ítélőtáblánál levő telekkönyvi vizgabizottsághoz kérvényt adott be, hogy engedjék meg neki a szakvizsga letételét. A tábla a kérvényt elutasította azzal, hogy a fennálló törvények és rendeletek nem tartalmaznak oly intézkedést, melyből következtetni lehetne, hogy „a telekkönyvi vizsga letételére alakított bizottság előtt

nők is a vizsga letételére becsátandók lennének.”

Erős, egészséges gyermeket nevelni minden anya egyedüli célja, s ezt eléri, ha gyermekét a serdülő korig csukamájolajjal táplálja. E célra legjobb a Zoltán-féle csukamájolaj, melynek se rossz íze, se szája nincs s a gyermekek nagyon szívesen veszik. Üvegje 2 korona a helybeli gyógyszerárban.

Magyarország közönsége önként gyarapítja Ausztria vagyonát! Miáltál? A statisztikai adatok bizonyítják, hogy számtalan millió korona értékben olyan árut hoztak be ide, melyek vagy itt gyártatnak, vagy itt kaphatók. Persze ez azért van, mert a magyar jobban szereti a drága és silány külföldit, mint a jó és olcsó magyar gyártmányt. Az osztrákok ezt jól tudják és az ausztriai cégek magyar árjegyzékekkel halmoznak el bennünket. Ugy hogy a magyar cégek alig mernek nagyobb árjegyzéket kiadni. Most azonban egy kiváló cég, a Szőnyeg Otthon, Budapest, Kerepesi-ut 10. sajtó alá rendezte gyönyörű album-árjegyzékét, mely bizonyítani fogja, hogy a magyarnak sem ausztriai gyártmányokra, sem ausztriai cégekre nincs szüksége. A ki ilyen árjegyzéket akar díjmentesen, írjon egy levelezőlapot a Szőnyeg-Otthon intézőségéhez, Kerepesi-ut 10.

Összebeszélés árlejtéseknél. A bíróságokat egy érdekes per járta be közelebb. A per szubosztrátuma az volt, hogy felperes H. S. és alperes között egy kőszállítás iránti szerződést közvetített és alperessel abban állapodott meg, hogy a H-féle szerződés tekintetében alperessel nem lép versenybe. A közvetítés és a versenybe nem lépés ellenértékéül alperes a szállítandó mennyiség után köbméterenként 3 k-t ígért felperesnek. Alperes tagadásával szemben felperes válaszában az alperesnek kínált főesküvel azt akarta bizonyítani, hogy előmozdította a kőszállítást és hogy alperes úgy jutott a kőszállításhoz, hogy felperes nem lépett versenybe és ezért ígért alperes felperesnek köbméterenként 3 k-t. A budapesti kereskedelmi és váltótörvényszék elutasította a keresetet azzal az indokolással, hogy felperes keresetének jogalapja az, hogy felperes a versenytől való tartózkodás ellenértékéül kikötött összeget követeli az alperestől. Ily kikötés érdektelen. Aki mással abban állapodik meg, hogy a versenytől tartózkodik, az nem fejt ki díjazást érdemlő gazdasági tevékenységet, hanem csupán más kárán akar gazdagodni. Ilyen esetben vagy a vevő kénytelen az árut drágábban fizetni avégett, hogy a közbelépő harmadik személy díja fedezve legyen, vagy az eladó kénytelen ugyanabból az értékből az őt különben megillető haszonról lemondani. A közbeeső nem végez produktív munkát, hanem csak abban működik közre, hogy a vevő a viszonyok való állása felől tévedésbe ejtessék vagy tévedésbe maradjon. Tevékenysége tehát nemcsak, hogy nem produktív, hanem káros és díjazását csak abból nyerheti, amivel valamelyik fél jogtalanul meg van károsítva. Ugy a tábla, mint a kuria (utóbbi 965/903. sz. a.) helybenhagyta ezt az ítéletet.

Baromfi-kosarak vasuti szállítása. A magyar királyi vasutak igazgatósága közhírré teszi, hogy a belügyministeri rendeletnek 56.127-IV. szakasza értelmében, élő baromfiak szállítására berendezett üres kosarak vasuti szállításra csak teljesen tiszta állapotban vétetnek fel, továbbá, hogy külföldről vasuton érkező tisztátalan baromfi-kosarak, Magyarországra való behozatalra, illetve Magyarországon való átvitelre a határon be nem bocsátatnak.

Piaczi árak. Buza 9:60—9:70. Árpa 7:80—8:—, Rozs 7:60. Zab 7:—7:50 Kukoricza 8:50—9. Burgonya 3:50—4. korona. 50 kilogrammonként. Marhahús 1:04. Borjúhús 1:20. Disznóhús 1:12. Juhhús —:80. Disznósír 1:60. kor. kilónként.

Törvénykezés.**Befejezett tagosítás.**

Folyó hó 19., 20. és 21-ik napjain hí-
telesítette Spengel Sándor kir. ítélő-
táblai bíró a zsemleéri tagosítási munkála-
tokat, a melyeket Belesák Béla lévai
mérnök készítet el és Somogyi Gyula
bajnóci mérnök bíralt felül. Jegyzőkönyv-
vezetőként az eljárásnál Emődy Géza
törvényszéki aljegyző szerepelt. Az eset
azért is érdekes, mert az eljárás csak mult
évben indult meg.

Magánlaksértés-e?

Ifj. Barka István garammikolai
legénynek folyó évi június hó 26-án Pa-
kus Lajos garammikolai koresmárossal
gyült meg a baja. Vasárnapi nap lévén
ugyanis, már kora délelőtt hozzá látott
Berka uram a nemes pálinka mértéktelen
élvezetéhez s még az ebéd ideje is a kores-
mában találta. Eddig csak rendben lett
volna minden, ámde délután nagyot vál-
tozott a helyzet. A pálinka ekkor már nem
izlett a legénynek, sörre jött meg a gusz-
tusa. Rendelt hát sört, — ki is fizette be-
csülettel az árát, csak hogy nehezen ment
a dolog, mert a bugyelláris már majdnem
megtagadta a szolgálatot. Az élelmes kores-
máros persze neszét vette, hogy Berka
uramnak kifogyott a pénze, s akár hogy pa-
rancsolgatott is hát Berka, hogy hozza-
nak neki még egy pohár sört, biz annak
nem volt fogánatja. De Berka meg nem
azért szedett már reggel óta annyi kurá-
zsit magába, hogy szó nélkül tőrje az őt
ért gyalázatot, bir ő erősebb eszközökhöz
is nyult, csak hogy megmutassa, ki a le-
gény a csárdában. Neki esett a bezárva
levő söntésnek s egy-kettőre berugta, úgy,
hogy szinte maga is bebukott. Közbe ter-
mészetesen szitkozódott, átkozódott, no

meg tisztességes agyonütéssel is fenyege-
tődött.

A kir. törvényszék ellentétben a vád-
hatóság indítványával, vádlott cselekmé-
nyében nem látott magánlaksértésre irá-
nyuló szándékot fenforogni s ezért őt csu-
pán a közesend elleni kihágás miatt ítélte
el. A kir. ügyész a minősítés miatt feleb-
bezett, a vádlott ellenben megnyugodott,
de aligha lesz még egyszer kedve hozzá,
hogy magánlaksértést kíséreljen meg erő-
szakosan.

A házinyul tolvaj.

Jogi kérdés tekintetében is érdekes
eset került a folyó hó 21-én a büntető
törvényszék tanácsa elé.

Ugyanis a folyó évi január hó 17-én
Gálik Antal helybeli lakos istállójának
égése alkalmával Hittka János 3 da-
rab; Benkovich Béla 2 db. és Mar-
tinovics Mátyás 1 darab házinyulát
lopott el.

Mint hogy a kir. törvényszék vádtaná-
Hittka János és Benkovich ter-
heltek ellen a bünvádi eljárást megszü-
ntette, ezen ügyből kifolyólag egyedül Mar-
tinovics Mátyás került a vádlottak
padjára.

A kir. ügyész vádindítványa a btkv.
333. §-ába ütköző és a btkv. 336. §. 5.
pontja szerint minősülő lopás büntetérére
volt alapítva.

Az eldöntendő legfontosabb jogi kér-
dés az volt, hogy akkor, a midőn vádlott
a vádbeli esekményt elkövette, oly érte-
lemben vett „közveszély“ esete fennforgott-e
még, a mely a megtorlás fokozottabb mér-
vét indokolja.

A büntető tanács a „közveszély“ ese-
tét nem látta fennforogni és ezért vádlot-
tat csupán a btkv. 333. §-ba ütköző és a
btkv. 334. §. szerint minősülő lopás vétsé-
gében mondotta ki bűnösnek és 4 heti

fogházbüntetésre mint fő és 1 évi hivatal-
vesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte.

A kihirdetett ítélet ellen: kir. ügyész
a minősítés miatt, vádlott és védője pedig
a bűnösség megállapítása miatt jelentettek
be felebbezést.

Erdeklődéssel várjuk a magasabb fo-
rumok döntését.

Gondatlan kocsis.

A büntető ügyek folyton szaporodó
szomorú statisztikája nap-nap után hoz
felszínre oly eseteket, melyeknek egyedüli
kuforrása a gondatlan könnyelműség.

Ily gondatlan könnyelműségért gyült
meg a baja az igazságszolgáltatással Bar-
tos József bisztricsényi lakosnak is, ki
a folyó évi július hó 15-én vízfordó sze-
kérral elgázolta a 8 éves Obert Ilonát.

A kir. törvényszék büntető tanácsa
vádlottat a btk. 290. §-ába ütköző gondat-
lanságból okozott emberölés vétsége miatt
6 heti fogházbüntetésre ítélte. Az ítélet
jogerős.

Szerkesztői üzenetek.

(A szerkesztőség e rovat alatt készségesen ad fel-
világosítást a tudakozódnak, csak névtelen leve-
lekre nem válaszol.)

J. Ujbánya. Örülünk, hogy nem lett hűtelen
hozzánk, már szinte perelni akartunk.

D. urnak Garamszentkereszt. Alkalmadtán
közöljük.

Baró ur. Azt hisszük, hogy a programunk-
ban kifejtett ezélt nem tévesztettük szem elől.

L. S. urnak Aranyosmaróth. Ha kívánja,
várhatunk vele, jobb is, ha előbb alaposan átdolgozza.

O. L. urnak Budapest. Köszönjük szives
pártfogását.

B. D. urnak Csata. Azon leszünk, hogy ked-
vében járjunk.

DÓCZI KÖNYVNYOMDA

(Tulajdonos: NÉMETI ÁRMIN.)

Mindennemű könyvnyomdai
munkák a legegyszerűbbtől a
legfinomabb kivitelig elkészít-
tésre jutányos árak mellett el-
vállaltatnak. ☞ ☞ ☞ ☞ ☞

A t. megrendelők meghívására
megbizottamat készséggel bo-
csájtom rendelkezésre. =====

Vidéki megrendelések =====
postafordultával.

PAPIRRAKTÁR:

A nevesebb hazai és külföldi
papirgyárak dúsz választéku
raktára. ☞ ☞ ☞ ☞ ☞

Levélpapir különlegesség.

Központi előfizetési iroda az
összes bel- és külföldi hírlapok
és folyóiratok megrendelésére.

Teljes irodai berendezések.

ALAPITTATOTT:
1880.

ARANYOSMARÓTH.

ALAPITTATOTT:
1880.

4388/1904. szám.

Arverési hirdetemény.

Az aranyosmaróthi kir. törvényszék közzé teszi, hogy a Bars megyei Népbank végrehajtónak Krommer Kamilné szül. Sztrapko Katalin, Sztrapko András és Teréz végrehajtást szenvedők elleni 600 korona tőke, ennek 1902. évi január hó 1. napjától járó 7% kamatai 12 korona stornodij 154 korona 70 fillér eddigi 21 korona 35 fillér jelenlegi és még felmerülő költségek kielégítése végett ezen kir. törvényszék területén levő következő ingatlanok u. m.: Krommer Kamillné szül. Sztrapko Katalinnak a kisaranyosi 128 sz. tjkönyvben A I 1 sz. birtoktestbeni 61 korona becsértékű ^{10/120} jutalékára.

2. Sztrapko Teréz és Andrásnak a kisaranyosi 131 sz. tjkönyvben A I 1 sorsz. birtoktestbeni 321 kor. becsértékű 6/24 jutalékaira a végrehajtási árverést elrendeli és annak Kisaranyos község házána a végrehajtató közbenjöttével leendő foganatosítására határnapul 1904. évi november hó 15-ik napjának délelőtti 9 órája kitézetik azzal, hogy az ingatlanok a kikiáltási áron alul is eladhatók.

Kikiáltási ár a fentebb külön-külön kitett becsérték. Bányapénzként kötelesek a vevők a kikiáltási ár 10^{0/100}-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirban letenni.

A vevő köteles a vételár 3 egyenlő részletben éspedig az 1-ső részletet az árverés jogerőre emelkedésétől számítandó 30 nap, a 2-ik részletet 60. a 3-ikat 90 nap alatt kifizetni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt ennél a telekkönyvi hatóságnál és Kisaranyos község birójánál is megtekinthetők.

Aranyosmaróthi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság 1904. évi augusztus hó 23-án.

Hazai, kir. törvszéki bír.

Szivarkahüvely**ujdonságok****kaphatók****BRUNCZLIK I.**

könyv- és papirkereskedésében

Jónak, a jobb az ellensége.

Tényleg a legjobb az eddig használatban levő szappan, szóda, por, stb. anyagoknál vészon és pamut szappanok mosására, a Schicht által újonnan feltalált

mosókivonat,

„Asszonydicséret“

védjegy, a ruha beásztására.

Előnyök:

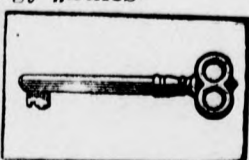
1. Az eddig szükséges volt mosási időt a felére csökkenti.
2. Fáradtságot a negyedére.
3. A szóda használatát teljesen fölöslegessé teszi.
4. Minthogy tisztábbá, tehát fehérebbé is varázsolja a ruhát.
5. Úgy a keszeknek, mint a ruhának teljesen ártalmatlan, amiért az alatt jegyzett czég keszeséget vállal.
6. Rendkívül kiadósága folytán olcsóbb, mint minden más mosáscsernél.

Működhetetlené válik minden háziasszony és mosónőnél egy egyszeri kísérlet után.

— Mindenütt kapható. —

Schicht-szappan

„szarvas“ vagy „kulcs“

jegglyel

legjobb, legkiadósabb s ennél fogva legolcsóbb szappan. Minden káros alkotórésztől mentes.

..... Mindenütt kapható!

Paródlásnál különösen arra ügyeljen, hogy minden darab szappan a „Schicht“ névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva.

Schicht György, Aussig

A legnagyobb újár a maga nemében, az ország szarvasföldén.

KLEIN SÁNDOR órás és ékszerész Léván,

4-3-4

ajánlja dusan felszerelt

óra-, ékszer- és ezüstáru-üzletét

Kivonat az ezidei árjegyzékből:

Arany férfi óra	60	koronától feljebb
Arany női óra	28	„
Ezüst férfi- és női-óra	12	„
Arany karperec	16	„
Arany gyűrű	5	„
Arany függő	3	„
Ezüst karperec, broche, cravattati	2	„
Arany- és ezüst nyakék	4	„

Nagy választék mindennemű legdivatosabb ékszerekből különféle drágakövekkel.

„Sandrik“ ezüstáru-gyár készítményeiből nagy választék **eredeti gyári áron.**

Legnobb china-ezüstárukból gyári raktár.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesíttetnek

ERTL VINCZE

kárpitos és kocsigyártó-üzlete

Aranyosmaróthon Hosszu-utca 74. szám (saját ház.)

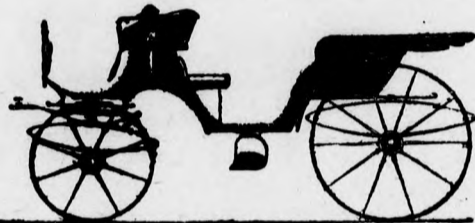
Van szerencsém a n. é. közönségnek szives tudomására hozni, hogy Aranyosmaróthon már évek óta fenálló

kárpitos és kocsigyártó

műhelyemet — a követelményeknek megfelelően — tetemesen megnagyobbítottam, úgy, hogy a legkényesebb igényeknek is rövid időn belül megfelelhettek.

Új kocsik- és butormunkálatok hazai és külföldi rajzok szerint való elkészítését, valamint régi kocsik és butorok alapos javítását és modernizálását pontos kiszolgálás mellett jutányos áron vállalom el.

A t. közönség b. bizalmát és pártfogását továbbra is kérve vagyok tisztelettel:

ERTL VINCZE.**HIRDETMÉNY.**

Van szerencsénk közhírré tenni, hogy az aranyosmaróthi „Uradalmi Gőzmalom“ lisztraktárában mai naptól fogva kismértékben is árusítunk és pedig az alábbi áron:

Dara kilogrammja 36 fill.	Buzaliszt „5“ . . . 28 fill.	Rozsliszt II. szám 24 fill.
Buzaliszt „0“ . . . 32 „	„ „ „7“ . . . 26 „	Kenyérliszt kevert 24 „
„ „ „2“ . . . 30 „	Rozsliszt I. szám . 28 „	Árpadara . . . 14 „

Uradalmi gőzmalom.

Hangverseny Grammophon!

Beszél, énekel és zenél.

Rendkívül érdekes szórakoztató eszköz családok részére, vendéglőknek és kávéházaknak.

Nagy választékban raktáron 30 frttól 200 frtig. Lemezekből dus választék.

Klein Sándor

órák és ékszerész Léván.

Kedvező fizetési feltételek.

A jelenkor csodagépe!

Több ezer reprodukció a világ leghíresebb művészeitől.